

2011

LIKUNNAN ARVOSTUS PIEKÄMÄELLÄ

Liikunnan arvostus Pieksämäellä

Pieksämäen Seudun Liikunta ry. ja sen jäsenseurat (33 kpl) ovat huolissaan Pieksämäen liikunta- ja urheilutoiminnan näivettymisestä ja kaupungin liikuntaorganisaation alasajamisesta.

Hallitus ja jäsenseurat toivovat Pieksämäen kaupungilta urheilullisia määrätietoisia otteita ja tulevaisuuteen katsomista sen suunnitellessa vapaa-aikatoimen ja liikunnan uusia järjestelyjä.

Alueen urheiluseuroilla ja paljon puhutulla kolmannella sektorilla on meneillään vaikea vaihe. Urheiluseuratoiminta on murrosvaiheessa ja vanha seurojen talkootyöhön pohjautuva toimintamalli on muutoksen kourissa. Samalla kuitenkin kolmannen sektorin yhteiskuntavastuuta lisätään monelta puolelta.

Yhdistyksillä on entistä vaikeampaa löytää hallituksiin ja johtokuntiin ihmisiä tekemään työtä seurojen hyväksi. Moni seura on viime vuosina tuskaillut useita vuosikokouksia, koska ei ole löytynyt halukasta puheenjohtajaa. Myös ohjaaja- ja valmentajapula on jokaisessa seurassa tätä päivää. Vaikka ikäluokat ovat pienentyneet, salitilaa tarvitaan esim. salibandyn suosion takia enemmän.

Toimiakseen myös tulevaisuudessa Pieksämäen hyväksi alueen urheiluseurat tarvitsevat tukea kaupungin taholta. Talouspuoli ja avustukset ovat tärkeä osa, mutta tärkeämpää on liikuntaihmisten työ virka-aikana ja päättävissä lautakunnissa sekä hallituksessa.

Seurat ovat Pieksämäen voimavara, jotka liikuttavat satoja ihmisiä päivittäin vapaaehtoisten voimin auttaen ja opettaen lapsia, nuoria, työikäisiä, erityisryhmäläisiä ja senioreita nauttimaan terveellisistä elämäntavoista, elämän pelisäännöistä ja liikunnan ilosta läpi elämän.

Lisäksi seurat ja urheiluväki tuovat paikkakunnalle järjestämiinsä tapahtumiin vuosittain tuhansia osanottajia kilpailemaan ja tutustumaan samalla muuhunkin kaupungin tarjontaan sekä palveluihin.

TAUSTA

Pieksämäki oli vielä kymmenisen vuotta sitten yksi alueen liikunta- ja urheilukeskuksia ainakin liikuntapaikkojen ja harrastajien suhteen. Valtakunnan tasollakin kuuluisa Urheilutalo ja Kontiopuiston liikuntahalli vetivät urheilijoita ja penkkiurheilijoita sisäpallotiloihin. Keskusurheilukenttä oli arki-iltaisin kovassa käytössä ja ulkokentillä pelattiin jalkapalloa ja pesäpalloa niin seurojen kuin pienempien harrastajaporukoitten kesken. Talvisaikaan alueen hienosti hoidettu latuverkosto ja useat ulkojäähallit toivat liikunnan harrastajille tuhansia hienoja elämyksiä.

Kaupungin liikuntatoimi toimi aktiivisesti yhdessä seurojen kanssa luoden parempia mahdollisuuksia huippu-, kunto- ja terveysliikuntaan. Urheiluseurat olivat sisäistäneet roolinsa olla valtakunnan tasolla kasvattajaseuroja, joista olisi mahdollisimman helppo ponnistaa eri lajien huippuseuroihin. Seurat myös menestyivät alemmilla sarjatasoilla ja talkooväkeä riitti isompiinkin tapahtumiin. Liikuntapaikat olivat kunnossa ja niissä oli vakituista henkilökuntaa vastaamassa ylläpidosta, turvallisuudesta ja ohjauksesta.

Liikunta on monille meille elintärkeä osa elämää, mutta tänä päivänä lastemme ajasta taistelevat plekkaripelit, facebook ja muut sähköiset palvelut. Lapset ja nuoret ovat tutkimusten mukaan huonommassa kunnossa kuin ikinä. Armeijaan fyysisen kuntosaa puolesta pääsevät ovat vähentyneet 30% ja palvelukseen astujien keskeyttämisprosentti on 20% luokkaa. Suuret ikäluokat jäävät eläkkeelle ja työntekijöiltä tullaan vaatimaan entistä parempaa psyykkistä ja fyysistä kuntoa.

Urheilu ja liikunta koskettavat suurinta osaa kaupungin kansalaisista ainakin jossain elämänvaiheessa. On tärkeää, että Pieksämäki panostaa urheiluseurojen hyvinvointiin, liikuntapaikkojen ylläpitoon ja uusien liikuntapaikkojen suunnitteluun myös jatkossa.

Urheiluseurat ovat katselleet ja kuunnelleet huolestuneena nykyisen vapaa-aikatoimen muutoksia viimeisien vuosien aikana. Nuorison, työikäisten, eläkeläisten, erityisryhmien, liikuntapaikkojen ja kymmenien urheiluseurojen kanssa työtä tekevät kaupungin toimihenkilöt ovat kuntaliitoksien ja säästötoimien johdosta vähentyneet lähes olemattomiin. Liikuntamäärärahojen vähennys vuonna 2010 Pieksämäellä 100.000 euroa ja vuonna 2012 vielä 50.000 euroa.

Kun vuonna 2003 Pieksämäen aktiivinen seutu käsitti viisi kuntaa: Pieksämäki, Pieksämäen maalaiskunta, Virtasalmi, Jäppilä ja Haukivuori. Nyt elämme yhdessä Pieksämäen kaupungissa, jossa nuo edellä mainitut kunnat ovat lukuun ottamatta Haukivuorta.

Liikkuvaa väestöä ja liikuntapaikkoja on lähes saman verran kuin vuonna 2003, mutta päätoimisesti liikunnan eteen töitä tekevien määrä on tippunut vuonna 2010 yhteen liikuntasihteerin, yhteen hallimieheen, neljään uimahalli-työntekijään ja puolikkaaseen toimistosihteerin.

Alla vertailu liikunnan työntekijöistä vuosina 2003 ja 2011. Tilastosta puuttuvat ostopalveluina hoidetut työtehtävät ja tuntityöntekijät esim. uimahallilla.

	2003	2011
liikuntatoimenjohtajat		
Pieksämäki	1	0
liikuntasihteerit		
Pieksämäki	0	1
Pieksämäen maalaiskunta	1	0
Virtasalmi	1	0
Haukivuori	1	0
Jäppilä	1	0
toimistohenkilöt		
Pieksämäki	½	½
Pieksämäen maalaiskunta		0
Virtasalmi		
Haukivuori		
Jäppilä		
hallinhoitajat		
Pieksämäki	3	1
Pieksämäen maalaiskunta	0	0
Virtasalmi	1	0
Haukivuori	1	0
Jäppilä	1	0
kenttämiehet		
Pieksämäki	6	4
Pieksämäen maalaiskunta	1	0
Virtasalmi		
Haukivuori		
Jäppilä		
liikunnanohjaajat		
Pieksämäki	1	0
uimavalvojat/uimaopett		
Pieksämäki	2	4
erityisliikunnanohjaus		
Pieksämäki	1	0
Pieksämäen maalaiskunta		
Virtasalmi		
Haukivuori		
Jäppilä		
yhteensä	22,5 hlö	10,5 hlö

LIKUNNASTA

Liikuntalaki määrää:

Kunnan tulee luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät

(LIKUNTALAKI 2§ 20.11.2009/902)

Etelä-Savon Maakuntaohjelma 2011-2015 sanoo:

Edistetään kansalaisjärjestöjen toimintaa ja kansalaisten osallisuutta

- *tuetaan järjestöjen toimintaa palvelujen tuottamisessa*
- *tuetaan kansalaisten osallisuutta hyvinvointipalvelujen kehittämisessä*
- *kytketään sosiaaliset mediat yhteisöllisyyden lisääjiksi*
- *tuetaan ikääntyneiden toimintakykyä kansalaisjärjestöjen toimintaa kehittämällä*

Tuodaan liikunta ja kulttuuri osaksi arjen elämää

- *tuetaan terveyttä ylläpitäviä ja edistäviä liikunnan uusia muotoja*
- *tuetaan kulttuurin harrastamisen uusia muotoja*
- *laaditaan maakuntaan liikuntaohjelma*
- *vakinaistetaan Urheiluakatemian toiminta*

(Etelä-Savon Maakuntaliiton Julkaisu 103:2010, sivu 35)

Valtioneuvoston periaatepäätös liikunnan edistämisen linjoista:

Pääministeri Matti Vanhasen II hallituksen ohjelman mukaan liikuntapolitiikalla edistetään väestön hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä elämänkaaren eri vaiheissa painopisteen ollessa lasten ja nuorten liikunnassa. Tavoitteena on vahvistaa paikallisen tason toimintaedellytyksiä, liikunnan laaja-alaista tasa-arvoa sekä liikunnan asemaa kunnallisena peruspalveluna. Lisäksi tuetaan eettisen ja yhteiskuntavastuullisen sekä kansainväliseen menestykseen tähtäävän huippu-urheilun edellytyksiä.

Julkishallinnolla on liikunnan edistämisessä keskeinen tehtävä. Liikunnan yleisten edellytysten luominen on liikuntalain mukaan valtion ja kuntien tehtävä.

Opetusministeriö vastaa liikuntatoimen yleisestä johdosta, kehittämisestä ja yhteensovittamisesta liikunnan yhteistyössä valtionhallinnossa. Opetusministeriön asiantuntijaelimenä toimii valtion liikuntaneuvosto. Alueellisella tasolla nämä tehtävät kuuluvat läänin liikuntatoimelle ja paikallistasolla kunnille.

(OPETUSMINISTERIÖ: KANSALLISEN LIKUNTAOHJELMAN TOIMIKUNTA 29.2.2008)

Liikkuva ja hyvinvoiva Suomi 2010 luvulla. Kansallinen liikuntaohjelma:

Tavoite: Kaikilla kuntalaisilla on mahdollisuus harrastaa liikuntaa omista lähtökohdistaan. Liikunnan asema kunnallisena peruspalveluna vahvistuu ja vakiintuu. Liikunnan ja terveyden edistämisen edellytykset otetaan huomioon kunnan kaikilla hallinnonaloilla.

(OPETUSMINISTERIÖN SELVITYS 2008/14)

ANOMUS

Pieksämäen Seudun Liikunta ry. ja kaikki alueen urheiluseurat anovat, että Pieksämäen kaupunki määrittelee selkeästi liikunnan, liikuntatoimen ja urheiluseurojen aseman tänä päivänä ja tulevaisuudessa. Toivomme, että liikunnalta 2010 vähennettyjen määrärahojen osuus (100.000 €) palautetaan vuoden 2012 budjettiin.

Urheiluseurat ovat huolestuneita Pieksämäen liikuntatoimen henkilöstön vähentämisestä, liikunnan ja urheiluseurojen arvostuksesta sekä omista toimintamahdollisuuksistaan tulevaisuudessa.

Toivomme myös, että liikuntapaikoista pidettäisiin parempaa huolta ja sitä kautta säilytettäisiin paikkakunnalla mahdollisuudet monipuolisen liikunnan harrastamiseen kaikille ikäluokille.

Pieksämäki 12.10.2011

Jorma Laasonen, puheenjohtaja
Pieksämäen Seudun Liikunta ry.

Pirkko Takkinen, varapuheenjohtaja
Pieksämäen Seudun Liikunta ry.

Jari Honkanen, toiminnanjohtaja
Pieksämäen Seudun Liikunta ry.